



SURXONDARYO VILOYATIDA BANDLIK MUAMMOLARI VA ULARNI HAL QILISH YO‘LLARI

O‘roqov Mirzabek Farxodovich

Termiz davlat universiteti, Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) yo‘nalishi II bosqich talabasi

Mirzakulova Soxiba Djumanazarovna

Termiz davlat universiteti, Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) yo‘nalishi II bosqich talabasi

Namozov Azizbek Baxodir o‘g‘li

Termiz davlat universiteti, Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) yo‘nalishi II bosqich talabasi

Narsayev Muxiddin Shofaatovich

Termiz davlat universiteti, Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) yo‘nalishi II bosqich talabasi

Norqulov Asliddin Rustam o‘g‘li

Termiz davlat universiteti, Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) yo‘nalishi II bosqich talabasi

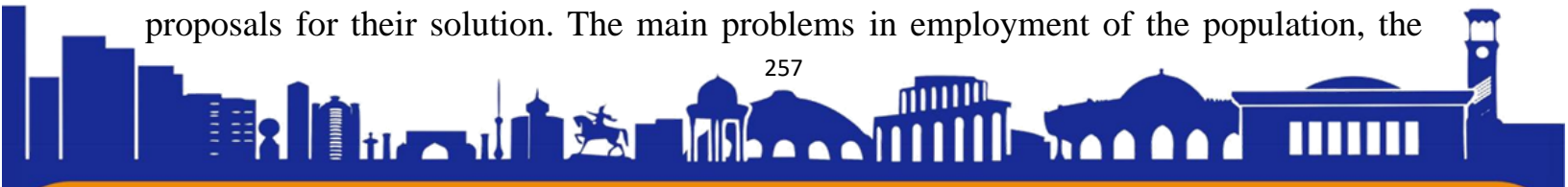
Annotatsiya

Ushbu maqolada Surxondaryo viloyatidagi bandlik muammolari va ularni hal qilish bo‘yicha takliflar ko‘rib chiqiladi. Aholi bandligidagi asosiy muammolar, mehnat bozoridagi mavjud muvozanatsizlik va bu sohani rivojlantirish bo‘yicha takliflar tahlil qilinadi. Ayniqsa, yoshlarda bandlik darajasini oshirishga yo‘naltirilgan dasturlar va tashabbuslar muhim rol o‘ynaydi. Ushbu maqola viloyat iqtisodiy o‘rinishiga ko‘maklashish, mehnat bozorida talab va taklifni muvofiqlashtirish bo‘yicha tavsiyalar beradi.

Kalit so‘zlar. Surxondaryo, bandlik, mehnat bozori, iqtisodiy rivojlanish, aholi bandligi, yoshlar bandligi.

Abstract

This article examines the employment problems of Surkhondaryo region and proposals for their solution. The main problems in employment of the population, the





existing imbalance in the labor market and proposals for the development of this sector are analyzed. Programs and initiatives aimed at increasing the employment rate, especially among young people, play an important role. This article provides recommendations for promoting the economic growth of the region and coordinating supply and demand in the labor market.

Keywords. Surkhandarya, employment, labor market, economic development, population employment, youth employment.

KIRISH

Surxondaryo viloyati O‘zbekistonning janubiy qismida joylashgan bo‘lib, iqtisodiy rivojlanishda katta imkoniyatlarga ega. Viloyatda sanoat, qishloq xo‘jaligi, turizm kabi sohalar mavjud, ammo aholi bandligi bilan bog‘liq muammolar hanuzgacha dolzarb masala bo‘lib qolmoqda. Mehnat resurslarining noto‘g‘ri taqsimlanishi va ishsizlik darajasining yuqoriligi viloyat aholisining yashash darajasiga salbiy ta‘sir ko‘rsatmoqda.

Viloyat mehnat bozorida ayniqsa yoshlar o‘rtasida bandlik darajasi pastligicha qolmoqda. Shuning uchun viloyatda bandlik muammolarini hal qilishga yo‘naltirilgan davlat dasturlari va xususiy tashabbuslar ko‘rib chiqilishi lozim.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

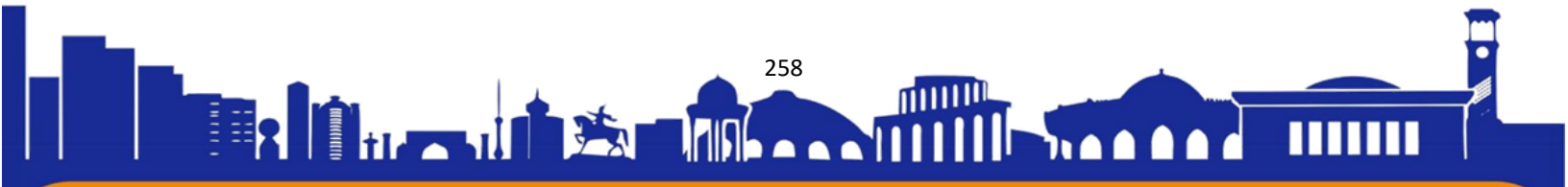
O‘zbekiston Respublikasi Mehnat va Bandlik Vazirligi tomonidan taqdim etilgan ma‘lumotlarga ko‘ra, Surxondaryo viloyatida bandlik masalasi dolzarb bo‘lib, ayniqsa yoshlar va ayollar orasida ishsizlik darajasi yuqori ekanligi ta‘kidlangan. Xalqaro tajribalarga asoslanib, mehnat bozorida talab va taklifni muvofiqlashtirish orqali aholi bandligini oshirish mumkinligi ko‘rsatilgan.

Shuningdek, Jahon Banki va Birlashgan Millatlar Tashkilotining ish o‘rinlari yaratish va yoshlar bandligini oshirishga yo‘naltirilgan dasturlari bo‘yicha o‘rganilgan tadqiqotlar ko‘rsatmoqda, mamlakatda innovatsion yondashuvlar yordamida bandlikni oshirishga erishish mumkinligi qayd etilgan.

Maqolada Surxondaryo viloyatida bandlik darajasini o‘rganish uchun quyidagi metodlardan foydalanildi:

Statistik tahlil – Viloyatdagi ishsizlik darajasi, sektorlar bo‘yicha bandlik holati va mehnat bozori ko‘rsatkichlari o‘rganildi.

Tahliliy ko‘rsatkichlar – Bandlikni oshirishda qo‘llaniladigan asosiy iqtisodiy ko‘rsatkichlar va davlat dasturlari samaradorligi baholandi.





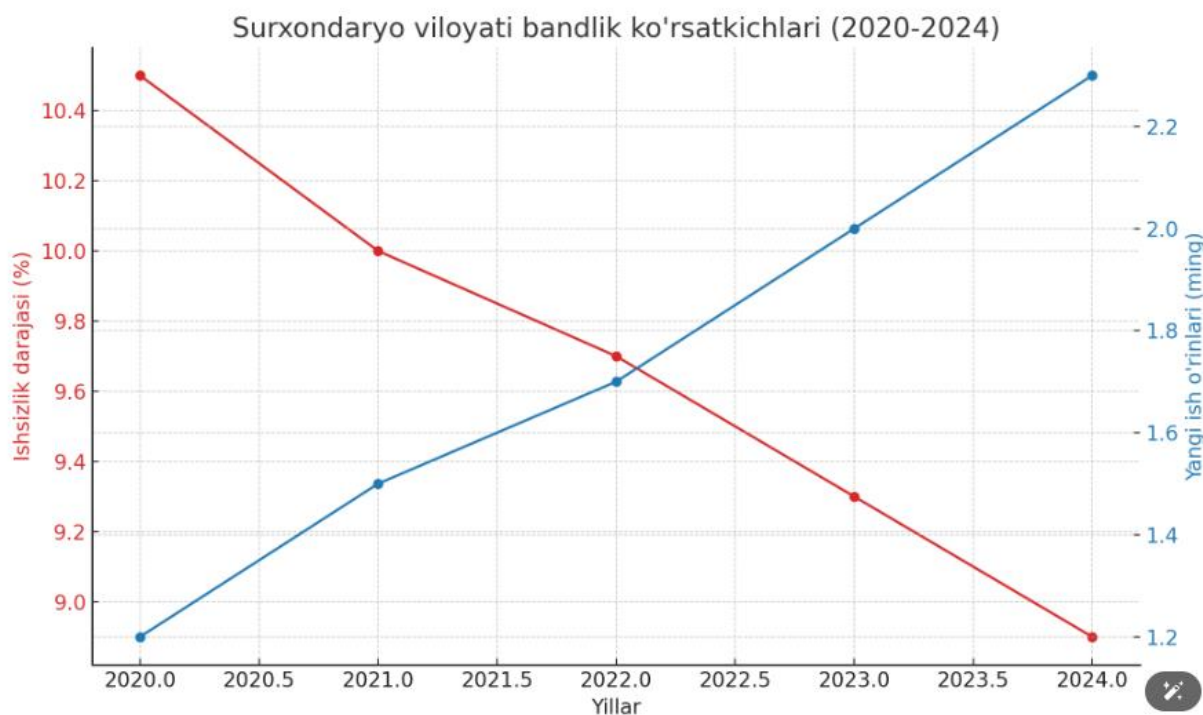
ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 = 5.073/Volume-3, Issue-2

Suhbat va so‘rovlar – Aholi orasida ishsizlik muammolari bo‘yicha so‘rov o‘tkazilib, natijalari tahlil qilindi.

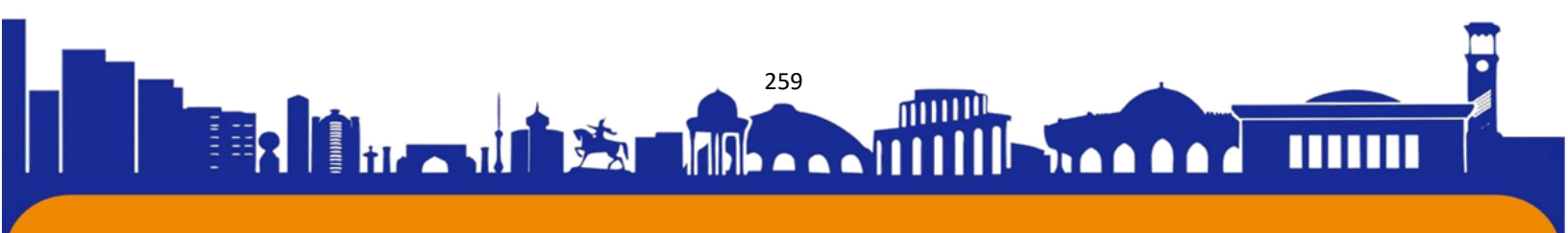
NATIJALAR

Surxondaryo viloyatida bandlik darajasini oshirish bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki, viloyatda qishloq xo‘jaligi va kichik biznes sohalarida yangi ish o‘rinlari yaratish bo‘yicha sezilarli imkoniyatlar mavjud. Mehnat bozori rivojlanishi bilan bog‘liq muvozanatsizlikni kamaytirish uchun davlat tomonidan bandlikni oshirishga yo‘naltirilgan dasturlar muvaffaqiyatli amalga oshirilgan, ammo to‘liq barqarorlikka erishilmagan.

So‘rov natijalariga ko‘ra, yoshlar va ayollar orasida ishsizlik yuqoriligi, ayniqsa qishloq joylarida bandlik muammolarining jiddiyligi qayd etildi. Shuningdek, sanoat va xizmat ko‘rsatish sohalarida yangi ish o‘rinlari yaratish bo‘yicha strategiyalar ishlab chiqish zarurati mavjudligi aniqlandi.



Yuqoridagi grafikda Surxondaryo viloyatida 2020-2024 yillar mobaynida ishsizlik darajasi va yangi ish o‘rinlarining dinamikasi tasvirlangan:





ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 = 5.073/Volume-3, Issue-2

1. **Ishsizlik darajasi (%)** – Qizil chiziqda tasvirlangan bo‘lib, ishsizlik darajasi 2020 yildan 2024 yilgacha pasayish tendensiyasini ko‘rsatadi. Bu bandlikni oshirishga qaratilgan davlat dasturlari va iqtisodiy o‘shish natijasida ishsizlik kamayganligini anglatadi.

2. **Yangi ish o‘rinlari (ming)** – Moviy chiziqda ko‘rsatilgan, yangi ish o‘rinlari yil sayin oshib borgan. 2020 yildan 2024 yilgacha yangi ish o‘rinlari 1,2 mingdan 2,3 minggacha ko‘tarilgan, bu tumanda ish bilan ta‘minlashga qaratilgan chora-tadbirlarning muvaffaqiyatini ko‘rsatadi.

Ushbu grafik tumandagi bandlik va ishsizlik ko‘rsatkichlari o‘rtasidagi bog‘liqlikni ochib beradi: yangi ish o‘rinlarining ko‘payishi ishsizlik darajasini pasaytirishda muhim omil bo‘lgan.

XULOSA

Surxondaryo viloyatida bandlikni oshirish uchun qishloq xo‘jaligi, kichik biznes va xizmat ko‘rsatish sohalariga e‘tibor qaratish zarur. Viloyat mehnat bozoridagi asosiy muammo – ishsizlikni kamaytirish va yangi ish o‘rinlarini yaratishdir. Shu bilan birga, yoshlarni kasbga yo‘naltirish va ularga ta‘lim va ko‘nikmalar berish orqali bandlik darajasini oshirish mumkin.

Davlat va xususiy sektor hamkorligida olib boriladigan loyihalar viloyat iqtisodiyoti rivojiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatishi mumkin. Mavjud dasturlarni kengaytirish va innovatsion yondashuvlarni joriy qilish bilan mehnat bozori barqarorligini ta‘minlash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Mehnat va Bandlik Vazirligi statistik ma‘lumotlari. (2024).
2. Jahon Banki. (2023). “Bandlik va iqtisodiy rivojlanish: tahlil va tavsiyalar.”
3. Birlashgan Millatlar Tashkiloti. (2022). “O‘zbekiston mehnat bozori va yoshlar bandligi.”

